

Hlavní penězotoky

při rozúčtování živých produkcí

foto: shutterstock.com

Licencování živých produkcí, tedy hudby interpretované živě hudebníky, je nejstarší činností ochrany. V dobách, kdy nebyly hudební nosiče, nebyl rozhlas ani televize, bylo licencování koncertů, tancovaček, plestů, kabaretů a dalších hudebních akcí jedinou oblastí, kde mohla ochranka získávat pro své autory nějaké odměny. A v těchto historických dobách vznikly základní principy rozúčtování tohoto inkasního koše, které, byť mnohokrát modifikovány, platí dodnes. Zjednodušeně řečeno, všechny tržby za veřejné provozování živé hudby (koncerty, taneční zábavy, propagační a reklamní akce, tafelmusic..) se shromažďují na jednom účtu, v jednom inkasním koši. Z něj se pak podle pravidel stanovených Rozúčtovacím řádem rozúčtovávají a vyplácejí honoráře za každé dílo, jehož užití bylo pořadatelem nahlášeno. Detailněji jsme se mechanismy rozúčtování živé hudby zabývali v zinním čísle AutorIn 2010. Dnes se pokusíme zmapovat přelévání finančních prostředků uvnitř tohoto procesu.

Autoři zhruba tuší, že při rozúčtování živé hudby na OSA písničky s 12 body dotují hudbu vícebodovou, tedy hlavně vážnou a jazzovou. Je to samozřejmě pravda, ale těchto penězotoků uvnitř rozúčtování veřejného

provozování živé hudby je povícero. Pojdme se na ně podívat blížeji.

Bodování děl

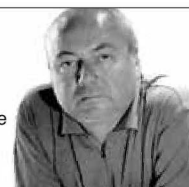
Prvním a velmi významným přerozdělovacím mechanismem při rozúčtování živé hudby je diference děl podle bodové hodnoty přiřazené při registraci.

Například smyčcové kvarteto v délce 21 minut má dle bodovacích tabulek 380b. Stejnou stopáž 21 minut vyplní na koncertě sedm tříminutových písniček po dvanácti bodech. Ty získají v souhrnu $7 \cdot 12b = 84b$. Počet bodů je přímo úměrný výslednému honoráři, a tak honorář autora kvarteta je za jinak stejných podmínek 4,5 krát větší než honorář autora sedmi písniček.

Porovnání souhrnného inkasa a honorářů skladeb dvanáctibodových a těch ostatních vypadá následovně: >

// Prvním a velmi významným přerozdělovacím mechanismem při rozúčtování živé hudby je diference děl podle bodové hodnoty přiřazené při registraci.

text:
ROMAN CEJNAR,
člen rozúčtovací komise
a dozorčí rady
roman.cejnar@osa.cz

- > Předpokládejme, že na koncertech populární hudby a při nekonzertních užitích (taneční a jiné akce) se převážně užívají skladby dvanáctibodové. Naopak na koncertech vážné a jazzové hudby se převážně užívají skladby s vyšší bodovou hodnotou než 12 bodů.

Za koncerty populární hudby (bez megakonzertů) a za taneční a jiné akce v roce 2010 OSA zinkasoval po odečtení režie 61 milionů Kč. Přitom na dvanáctibodové skladby bylo v roce 2010 rozúčtováno (bez megakonzertů) celkem 28,8 milionů Kč, což je 47% zinkasované částky.

Za koncerty vážné hudby a jazzu v roce 2010 OSA zinkasoval po odečtení režie 7,7 milionu Kč. Na skladby s vyšší bodovou hodnotou než 12 bodů bylo v roce 2010 souhrnně rozúčtováno 25,4 milionů Kč, tedy 330% zinkasované částky.

Nelinearita inkasních koeficientů

Při výpočtu honoráře konkrétního díla z konkrétní akce se uplatňuje tzv. inkasní koeficient (RŘ 5.2.c). Je logické, že dílo, které zazní na koncertě s inkasem OSA 5 000 Kč, získává větší honorář, než totéž dílo uvedené na komorní akci s inkasem 500 Kč. Závislost ale není lineární, dílo provedené na pětistícovém koncertě nedostává desetinásobek toho, co by obdrželo za koncert s inkasem 500 Kč. Koeficienty závislosti honoráře na inkasu nemají lineární průběh a velmi výrazně zvýhodňují akce s malým inkasem oproti akcím velkým.

Například u festivalu Pražské jaro, přestože jsou užity vysocebodové vážné skladby, souhrnně vyplacené honoráře nikterak významně nepřevyšují zinkasovanou autorskou odměnu. Příčinou je především to, že koncerty jsou většinou ve vysokých inkasních kategoriích v řádu desetitisíců korun.

Naopak na malém komorním koncertě s inkasem 200 Kč OSA po odečtení režie 18% získá k rozúčtování 164 Kč. Při uvedení dvaceti písniček s 12 body však OSA autorům vyplatí 720 Kč, více než čtyřnásobek inkasa po odečtení režie. Pokud na koncertě zazní díla vážné hudby, např. tři již zmiňovaná smyčcová kvarteta po 380 bodech, potom OSA vyplácí autorům 3420 Kč, tedy dvacetinásobek inkasa.

Jestliže na koncertě vážné hudby s inkasem 50 000 Kč (velký koncertní sál) zazní skladby s takovou bodovou hodnotou, že vyplacené honoráře jsou rovny zinkasované autorské odměně mínus režie, potom:

Za stejný repertoár na koncertě s inkasem

- **10 000 Kč** OSA vyplácí 1,8 krát více než zinkasoval
- **1 000 Kč** OSA vyplácí 4 krát více než zinkasoval
- **500 Kč** OSA vyplácí 5,1 krát více než zinkasoval
- **100 Kč** OSA vyplácí 10,2 krát více než zinkasoval

Vidíme, že inkasní koeficienty způsobují výrazné dotování nízkoinkasních provedení těmi vysoceinkasními.

Pro úplnost připomeňme, že u koncertů populární hudby od inkasní hranice 30 000 Kč dochází k tzv. přímému rozúčtování. OSA v takovém případě rozdělí zinkasovanou odměnu na jednotlivá díla a vyplatí ji autorům. Žádné body ani koeficienty přitom nehrají roli.

Odlíšné inkasní koeficienty pro koncertní a nekonzertní akce

Inkasní koeficienty pro nekonzertní akce jsou několikanásobně nižší než pro akce koncertní. To znamená, že za dílo užité na taneční zábavě OSA vyplácí několikanásobně nižší honorář než za totéž dílo užité na koncertě se stejným inkasem. Na druhou stranu při tanečním užití se obvykle užije (a tedy proplácí) mnohem více děl než při koncertním užití. Koncertní a nekonzertní provedení jsou spojené nádoby, o co méně se na honorářích vyplatí za nekonzertní akce, o to více se vyplatí autorům skladeb hraných koncertně.

Souhrnně vyplacené honoráře za koncertní užití byly v roce 2010 o 35% vyšší, než činilo celkové inkaso z koncertů po odečtení režie. Naopak v nekonzertním užití byla v roce 2010 na honorářích vyplácena méně než polovina zinkasovaných autorských odměn.

Vidíme, že přelévání prostředků uvnitř rozúčtování živé hudby je značné a názory na to, který z penězotoků je správný a spravedlivý, a který už ne, se jistě budou velmi lišit. Tento článek se snažil přispět do diskuse o spravedlnosti v rozúčtování tím, že tyto procesy popsal a kvantifikoval.

// Vidíme, že přelévání prostředků uvnitř rozúčtování živé hudby je značné a názory na to, který z penězotoků je správný a spravedlivý, a který už ne, se jistě budou velmi lišit.